

پاسخنامه مدارس شهرستان

نام کتاب: پیشوایان، تا اول زندگی امام محمد باقر (علیه السلام)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. حضرت علی (علیه السلام) در همه غزوه‌ها به جز غزوه ... شرکت داشتند. ب ۴۲
- ا. حنین   ب. تبوک   ج. طائف   د. بنی النضیر
۲. کدام گزینه از دلایل همکاری نکردن امام سجاد (علیه السلام) با شورشیان فاجعه حرّه نیست؟ د ۲۵۸
- ا. امام نهضت مدینه را محکوم به شکست می‌دانست   ب. امام نهضت را یک نهضت اصیل شیعی نمی‌دانست
- ج. شورشیان در انتخاب رهبران، با امام سجاد (علیه السلام) مشورت نکردند   د. شورشیان مردم فاسد و فاسقی بودند
۳. معاویه به کدام شخص امان داد و سپس او را کشت؟ ا ۱۵۴
- ا. عمرو بن حَمِق   ب. عمار   ج. مقداد   د. سلیمان بن صرد
۴. علت حمایت و ترویج فرقه جبریه از سوی امویان چیست؟ ج ۱۹۲
- ا. صحیح بودن مبانی این فرقه از دید امویان   ب. اموی بودن سران این فرقه
- ج. تثبیت پایه‌های حکومت   د. عناد این فرقه با اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم)

سؤالات تشریحی:

۱. ا. «زهری» که بود و در زمان کدام امام زندگی می‌کرد؟ ب. هدف خلفای اموی از جذب زهری چه بود؟ ۲۸۳ - ۲۷۷
- زهری یکی از تابعان و فقیهان در عصر امام سجاد (علیه السلام) بود و از محدثان بزرگ مدینه بود حضور ده نفره از صحابه را درک کرده بود مدتی را در محضر امام سجاد (علیه السلام) شاگردی کرد. مرام و مذهب زهری در میان دانشمندان به شدت مورد اختلاف است. برخی او را شیعه اما برخی او را از دشمنان خاندان امامت و از طرفداران بنی امیه شمرده‌اند. در هر صورت بنی امیه او را جذب کرد و هدف آنها استفاده از وجود و موقعیت دینی او بود. (او نیز خود را در اختیار آنها قرار داد و به نفع آنها کتاب نوشت و احادیثی جعل کرد).

۲. دو انگیزه پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) از فتح خیبر را نام ببرید. ۵۸ - ۵۷

۱. خیبر به صورت کانون توطئه و فتنه بر ضد حکومت نو بنیاد اسلامی در آمده بود و یهودیان این قلعه بارها با دشمنان اسلام در حمله به مدینه همکاری داشتند ۲. گر چه ایران و روم دو امپراتوری بزرگ با یکدیگر جنگهای طولانی داشتند اما ظهور اسلام به صورت یک قدرت سوم برای آنان قابل تحمل نبود و بعید نبود یهودیان خیبر را آلت دست خود قرار دهند برای کوبیدن اسلام و یا همانطور که مشرکان را بر ضد اسلام تشویق کردند، یهودیان این دو امپراتوری را بر علیه السلام تشویق کنند.

۳. در صورت قیام حضرت علی (علیه السلام) بعد از وفات پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) چه خطراتی جامعه اسلامی را تهدید می‌کرد؟ چهار مورد را ذکر کنید. ۶۷/۷۰
۱. اگر امام با توسل به قیام مسلحانه می‌خواست حکومت را بدست آورد بسیاری از عزیزان خود را که از جان و دل به امامت او معتقد بودند از دست می‌داد و همچنین گروه بسیاری از صحابه پیامبر که به خلافت امام راضی نبودند کشته می‌شدند ۲. بسیاری از گروه‌ها و قبائلی که در سالهای آخر عمر پیامبر مسلمان شده بودند هنوز آموزشهای لازم اسلامی را ندیده بودند و در صورت قیام، گروهی از آنها مرتد می‌شدند.

۳. علاوه بر مرتدین، مدعیان نبوت و پیامبران دروغین نیز در صحنه ظاهر شده و هر کدام نیروهای خود را به قصد حمله وارد مدینه می‌کردند. ۴. خطر حمله احتمالی رومیان نیز مایه نگرانی دیگری برای مسلمین بود.

۴. دو مورد از توطئه‌های خائنانه معاویه برای وادار کردن امام حسن (ع) به صلح را نام ببرید. ۱۰۹ - ۱۰۸

۱. خریدن عبیدالله بن عباس که فرمانده لشکر امام حسن (ع) بود. ۲. استفاده از حربه شایعه سازی برای ایجاد شکاف میان ارتش امام حسن (ع) از جمله شایع کرد که قیس بن سعد که از فرماندهان لشکر امام بود با معاویه سازش کرده. ۳. در میان سپاه قیس نیز شایع کرد حسن بن علی (ع) با معاویه صلح کرده. ۴. چند نفر از افراد خوش ظاهر را به اردوگاه مدائن نزد امام حسن (ع) فرستاد و آنها پس از ملاقات با امام در میان مردم جار زدند: خداوند بوسیله فرزند پیامبر فتنه را خواباند و ایشان با معاویه صلح کرد.

۵. از قیام‌ها و نهضت‌های بعد از حادثه عاشورا چهار مورد را نام ببرید. ۱۳۱

۱. قیام توأیین. ۲. نهضت اهل مدینه. ۳. قیام مختار ثقفی. ۴. نهضت زید بن علی حسین و چندین نهضت بزرگ دیگر.

۶. دو مورد از مبارزات امام حسین (ع) با حکومت معاویه را نام ببرید. یک مورد را مختصراً توضیح دهید. ۱۶۰ - ۱۵۱

۱. سخنرانی‌ها و نامه‌های اعتراض آمیز. ۲. سخنرانی‌های کوبنده و افشاگرانه در کنگره عظیم حج. ۳. ضبط اموال دولتی: کاروانی که از یمن می‌آمد و عازم دمشق و حامل مقداری از بیت المال بود را امام حسین (ع) ضبط کرده و در میان مستمندان بنی‌هاشم و دیگران تقسیم کرد و جریان را با نامه‌ای به معاویه اطلاع داد که این اقدام امام گامی در جهت نامشروع معرفی کردن حکومت معاویه بود. (برای توضیح دو مورد بالا به کتاب مراجعه شود)

۷. چهار مورد از ویژگی‌های دوران امامت امام سجاد (ع) را ذکر کنید. ۲۳۸

۱. دوره‌نومیدی از پیروزی حرکت مسلحانه. ۲. کوشش سازنده به امید ایجاد حکومت اسلامی توسط خاندان پیامبر در دراز مدت. ۳. زمینه سازی برای رسیدن به این هدف از رهگذر کار فرهنگی و تربیتی نیروی انسانی متناسب. ۴. تبیین تفکر اصیل اسلامی و نشان دادن بدعتها و تحریفها.

۸. ضمن توضیح در مورد شخصیت عبدالله بن زبیر، نقش او در شورش مردم مدینه را بیان کنید. ۲۵۷

عبدالله بن زبیر فردی جاه طلب و ظاهر الصلاح بود بعد از شهادت امام حسین (ع) در برابر یزید اعلام مخالفت کرد و خود را خلیفه خواند با خاندان امیرالمؤمنین علی (ع) میانه‌ای نداشت، در برپایی نقشه جمل نقش مهمی داشت، در دوران فعالیت در مکه، درود بر پیامبر را از آغاز خطبه حذف کرد. او در شورش مردم مدینه نقش داشت بدین صورت که پس از شهادت امام حسین (ع) روی مقاصد سیاسی، عراقیان را سرزنش می‌کرد که امام را دعوت کرده و سپس از یاری وی خود داری کردند و از یزید نیز بدگویی می‌کرد و او را شرابخوار و سگباز و فاجر می‌خواند و مردم را دعوت به خلع او می‌کرد همچنین اخراج حاکم مدینه و بنی‌امیه از مدینه با موافقت او صورت گرفت.

۹. عوامل سه‌گانه پیدایش قیام عاشورا چه بود؟ ب. شیوه برخورد امام حسین (ع) و موضع ایشان با هر یک از این سه عامل چگونه بود؟

۱۶۲

۱. در خواست بیعت از امام برای یزید: امام حسین (ع) حالت دفاعی داشت؛ زیرا او بزور بیعت می‌خواستند و او خود داری می‌کرد. ۲. دعوت مردم کوفه از امام: امام موضع تعاون و همکاری داشت؛ زیرا او را به همکاری دعوت کردند و او نیز پاسخ مثبت داد. ۳. امر به معروف و نهی از منکر: امام موضع مهاجم و متعرض و پرخاشگر را داشت؛ زیرا اگر از امام بیعت هم نمی‌خواستند باز ایشان به حکومت هجوم می‌برد؛ زیرا آن را غیر اسلامی می‌دانست.